

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
July-2025 (OLD COURSE)
COST ACCOUNTING - 1(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ એલ & ટી કંપનીએ એક સુદર્શન બ્રીજ બાંધવાના કરાર અંગેની નીચેની માહિતી આપવામાં આવી છે. કરાર (૨૦) કિંમત રૂ. 10,00,000 છે.

વિગત	વર્ષ 2022 (રૂ.)	વર્ષ 2023 (રૂ.)
માલ સામાન	3,00,000	84,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,30,000	1,05,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	22,000	10,000
આડકતરા ખર્ચા	6,000	1,400
પ્રમાણિત કામ	7,50,000	10,00,000
બિનપ્રમાણિત કામ	8,000	---
જગ્યા પર માલસામાન	5,000	7,000
પ્લાન્ટ મોકલ્યો	14,000	2,000
કરાર આપનાર પાસેથી રોકડ મળી	6,00,000	10,00,000
આખરનો પ્લાન્ટ	7,000	5,000

ઉપરની વિગતો પરથી તૈયાર કરો 2022 અને 2023 ના વર્ષના કરાર ખાતા

અથવા

પ્રશ્ન-૧ તારીખ 1-4-2022 ના રોજ મૌલિકે એક મકાન બાંધવાનો કરાર 17,20,000 નો મેળવ્યો. તે કરારને લગતી નીચેની માહિતી આપવામાં આવી છે.

તારીખ 1/4/2023ના રોજ ચાલુ કામ ખાતું.	1,80,000
તારીખ 1/4/2023ના રોજ અનામત નફો.	20,000
વર્ષ 2023-24 દરમિયાનના કરારના વ્યવહારો.	
માલસામાન ખર્ચ	7,00,000
ચંત્રોની ખરીદી	1,80,000
મજૂરી.	4,02,000
પેટા કરારનો ખર્ચ.	1,60,000
વહીવટી ખર્ચ.	1,23,000

31-3-2024ના રોજ કરાર પૂરો થયો અને 100% પ્રમાણિત કામનું પ્રમાણ પત્ર મળ્યું. કરાર પૂરું થતાં વધેલ માલ સામાન રૂ. 15,000 અને ચંત્રોની કિંમત રૂ. 1,26,000 હતી. 2022-23 ના વર્ષમાં રૂ. 10,000 નફો કરાર ખાતેથી નફા નુકસાન ખાતે લઈ ગયા હતા. તારીખ 31-3- 2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરાર ખાતુ બનાવો અને નફા નુકસાન ખાતે લઈ જવાની નફા નુકસાનની રકમ જણાવો. કરારનો કુલ નફો કેટલો થયો તે પણ જણાવો.

પ્રશ્ન-૨ ખુશી લિ. કંપનીના તા. 31-3-2024 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ અંગે નીચે મુજબની માહિતી આપેલ છે.

(૨૦)

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	X	Y	Z	A	B
પ્રત્યક્ષ માલ સામાન રૂ.	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
પ્રત્યક્ષ વેતન રૂ.	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
કર્મચારી સંખ્યા	150	225	225	75	75
પાવર. (કિલો વોટ)	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
મિલકતની કિંમત રૂ.	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
વીજળી પોઇન્ટ	10	16	4	6	4
વિસ્તાર (ચો. મી.)	1,500	2,500	500	500	500

ઉપરોક્ત સમય દરમિયાન થયેલા ખર્ચો.

વિગત	રકમ રૂ.
પાવર	1,100
વીજળી	200
સ્ટોર્સ શિરોપરી ખર્ચ	800
કર્મચારી કલ્યાણકારી યોજના	3,000
ઘસારો	30,000
રીપર્સ (સમારકામ)	6,000
સામાન્ય શિરોપરી ખર્ચ	12,000
ભાડુ અને વેરા	550

સેવા વિભાગ B ખર્ચો પ્રત્યક્ષ વેતનને આધારે તથા સેવા વિભાગ A ખર્ચો ઉત્પાદન વિભાગમાં 5:3:2 ના પ્રમાણ મુજબ વહેંચવાના છે. તો સેવા વિભાગના ખર્ચો ની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગ વચ્ચે કરી છેવટની ફાળવણી દર્શાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ દક્ષ કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A,B, અને C તથા બે સેવા વિભાગો X અને Y, માર્ચ, 2024 દરમિયાન તેના કુલ ખર્ચો નીચે મુજબ છે.

વિગત	રકમ રૂ.
ભાડુ અને વેરા	20,000
વીજળી બત્તી	480
કેન્ટીનના ખર્ચો	1,800
પાવર	2,400
કર્મચારી રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો	650
વીમો	1,320
પરોક્ષ મજૂરી	1,300
ઘસારો	3,300
કારખાનાના મેનેજર નો પગાર	2,400

આ ઉપરાંત તેમની નીચેની માહિતી આપવામાં આવી છે.

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	A	B	C	X	Y
કામદારોની સંખ્યા	10	12	8	6	4
રોકેલી જગ્યા (ચો. વાર)	300	200	250	150	100
વીજળી પોઇન્ટ	6	5	4	3	2
મીટર પ્રમાણે પાવરનો વપરાશ (યુનિટમાં)	400	600	200	---	---
ચંત્રની કિંમત રૂ.	30,000	20,000	15,000	500	500
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	2,250	2,000	1,450	600	200
મેનેજરે આપેલ સમયનું પ્રમાણ	5	5	4	1	1

પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી વિગતવાર દર્શાવો.

જો સેવા વિભાગ X અને Y નો લાભ ઉત્પાદન વિભાગોને નીચે મુજબ મળતો હોય તો સેવા વિભાગની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગ વચ્ચે કરી છેવટની ફાળવણી દર્શાવો.

સેવા વિભાગ	ઉત્પાદન વિભાગો		
	A	B	C
X સેવા વિભાગ	25%	35%	40%
Y સેવા વિભાગ	30 %	40%	30%

પ્રશ્ન-3 એક કારખાનામાં રાજુ, કાજુ અને બાજુ ત્રણ કામદારો એક જોબ તૈયાર કરવાનો પ્રમાણ સમય 50 કલાક (૧૫) આપેલ, એક કલાકનો વેતન દર રૂ.60 રાજુ તે કામ પૂરું કરવા માટે 30 કલાક લે છે. કાજુને તે કામ પૂરું કરતા 40 કલાક લાગે છે. જ્યારે બાજુને 50 કલાક લાગે છે.

નીચેની પદ્ધતિઓ મુજબ દરેકને શું વેતન મળશે?

- (1) સમય વેતન પ્રથા.
- (2) હેલ્સી વેતન પ્રથા.
- (3) રોવેન વેતન પ્રથા.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ નીચેની માહિતીના આધારે મજૂરી ફેરબદલી દર શોધો.

- (A) છુટા થયેલા કામદારોને આધારે
(B) પુનઃસ્થાપિત કામદારોની સંખ્યાને આધારે.
(C) સંયુક્ત મજૂર ફેરબદલી ના આધારે.

1. તા. 01/05/2024 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા	260
2. રાજીનામું આપી છુટા થયેલ કામદારો.	30
3. બરતરફ થયેલ કામદારો.	10
4. નિવૃત્ત થયેલા કામદારો.	4
5. નવા નીમાયેલા કામદારો.	136
(વિસ્તરણ યોજનાને કારણે 94 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી)	
6. તા. 31/05/2024ના રોજ કામદારોની સંખ્યા.	340

પ્રશ્ન-૪ જશ લિ. પોતાની વસ્તુની બનાવટ માટે વપરાતા જુદા જુદા માલસામાન અંગેની વિગતો રજૂ કરે છે તેના (૧૫) પરથી શોધો.

- (1) માલસામાન A અને C ની પુનઃવરદી સપાટી
(2) માલસામાન A, B અને C ની લઘુત્તમ સપાટી
(3) માલસામાન B ની ગુરુતમ સપાટી અને સલામતી જથ્થો.

વિગત	માલસામાન A	માલસામાન B	માલસામાન C
માલ મેળવતા લાગતો સમય (અઠવાડિયા)	6 થી 8	8 થી 10	12 થી 14
સરેરાશ અઠવાડિક વપરાશ (એકમો)	?	80	140
વધુમાં વધુ અઠવાડિક વપરાશ (એકમો)	110	90	?
ઓછામાં ઓછો અઠવાડિક વપરાશ (એકમો)	90	?	80
વરદી જથ્થો (એકમો)	--	100	--

અથવા

પ્રશ્ન-૪ નીચે દર્શાવેલ માહિતી પરથી માલસામાન ફેરબદલી-દર અને માલસામાન ફેર બદલી મુદતની ગણતરી કરો.

વિગત	માલસામાન X	માલસામાન Y
આખર સ્ટોક	17,500	7,500
ખરીદી રૂ.	1,17,500	52,500
સરેરાશ સ્ટોક	27,500	12,500

ENGLISH VERSION

- Que-1 The L&T Constructions company signed a contract for Sudarshan bridge construction and the detail of the contract is follows. Contract price is fixed at Rs 10,00,000. (20)

Particular	Year 2022 (Rs.)	Year 2023 (Rs.)
Materials	3,00,000	84,000
Direct wages	2,30,000	1,05,000
Direct expenses	22,000	10,000
Indirect expenses	6,000	1,400
Work certified	7,50,000	10,00,000
Work uncertified	8,000	---
Materials at Site	5,000	7,000
Plant Issued	14,000	2,000
Cash received from contractee	6,00,000	10,00,000
Closing plan	7,000	5,000

prepare contract accounts for the year 2022 and 2023 of above information.

OR

- Que-1 On 1-4-2022 Maulik look a contract of Rs. 17,20,000 to construct one building. The following information are given for the contract.

Work-in progress account on 1-4- 2023.	1,80,000
Reserve profit on 1-4-2023.	20,000
Transactions of contract for the year 2023-24	
Material expenses.	7,00,000
Purchase of machineries.	1,80,000
Wages.	4,02,000
Expenditure of sub contract.	1,60,000
Administrative expenses.	1,23,000

On 31-3- 2024 the contract was completed in certificate of 100% certified work was received.

On completion of contract materials of Rs. 15,000 and machinery costing Rs. 1,26,000 were there.

In the year 2022-23 Rs. 10,000 profit was carried to profit and loss account.

Prepare a contract account for the year ended on 31-3-2024 and show the amount of profit or loss carried to profit and loss account. show total profit of the contract.

- Que-2 Khushi engineering Co. The following particular have been extracted for the year ended 31st March 2024. (20)

Particulars	Production departments			Service departments	
	X	Y	Z	A	B
Direct materials Rs.	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
Direct wages Rs.	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
No. of employees	150	225	225	75	75
Electricity (k.w.h.)	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
Value of Assets Rs.	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
Light points	10	16	4	6	4
Area (Sq.m.)	1,500	2,500	500	500	500

the expenses for the period were

Particular	Amount Rs.
Power	1,100
Lighting	200
Stores overhead expe.	800
Staff welfare exp.	3,000
Depreciation	30,000
Repairs	6,000
General overheads expe.	12,000
Rent and taxes	550

Apportion the expenses of department **B** according to direct wages and those of department **A** in the ratio of 5:3:2 to the production departments.

OR

Que-2 In factory of Duksh there are three production department A, B and C and two service department X and Y the detail about the expenses are as under from the month of March, 2024.

Particular	Amount in Rs.
Rent and tax	20,000
Lighting	480
Canteen expenses	1,800
Power	2,400
Contribution to employees State insurance	650
Insurance	1,320
Indirect wages	1,300
Depreciation	3,300
Salary of the factory manager	2,400

you are supplied with following additional information.

Particular	Production departments			Service departments	
	A	B	C	X	Y
Number of workers	10	12	8	6	4
Space occupied (sq. Yds)	300	200	250	150	100
Light points	6	5	4	3	2
Consumption of power on the basis of meter (units)	400	600	200	---	---
Cost of machine Rs.	30,000	20,000	15,000	500	500
Direct wages Rs.	2,250	2,000	1,450	600	200
Proportion of time devoted by factory manager	5	5	4	1	1

show the distribution overheads.

If the benefit of the service department X and y is derived by the production department in the following proportion show the final distribution of overheads to production department.

Service department	Production department		
	A	B	C
Department X	25%	35%	40%
Department Y	30%	40%	30%

Que-3 Raju Kaju and Baju are the three labour in a factory. Standard time allowed for a job is 50 hours. (15)
 Vege rate per hour is Rs. 60. To finish the job Raju taken 30 hours, Kaju taken 40 hours and
 Baju taken 50 hour.

What is wages will have to be paid to each one as per the following methods?

- (1) Time Wage system
- (2) Halsey Wage system
- (3) Rowan Wage system.

OR

Que-3 Find out labour turnover rate according to:

- (A) Separation method
- (B) Replacement method
- (C) Combine or flux method

1. No. of workers as on Date 01/05/2024	260
2. No. of workers resigned	30
3. No. of workers dismissed	10
4. No. of workers retired	4
5. No. of worker newly appointed	136
(94 workers were appointed due to the expansion plant)	
6. No of workers as on Date 31/05/2024	340

Que-4 Jash Ltd. Uses different types of material A, B and C in respect of which following information (15)
 is available find out.

- (1) Re-ordering level of materials A, and C
- (2) Minimum level of material A, B and C
- (3) Maximum level and safety stock level of materials B

Particulars	Materials -A	Material -B	Material -C
Delivery time (Weeks)	6 and 8	8 and 10	12 and 14
Average weekly consumption (units)	?	80	140
Maximum weekly consumption (units)	110	90	?
Minimum weekly consumption (units)	90	?	80
Ordering level (units)	--	100	--

OR

Que-4 Calculate material turnover ratio and turnover period from the following details.

Particular	Materials X	Material Y
Closing stock	17,500	7,500
Purchases	1,17,500	52,500
Average stock	27,500	12,500
